

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการในหน่วยบริการปฐมภูมิท่ามกลางสถานการณ์การถ่ายโอนภารกิจ
ของเครือข่ายบริการสุขภาพ อ.พยุหะภูมิพิสัย

ผู้วิจัย : นายสุรสิทธิ์ คุ่มสุวรรณ กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลพยุหะภูมิพิสัย

ผู้นำเสนอ : นายสุรสิทธิ์ คุ่มสุวรรณ

สรุปสาระสำคัญ

บทนำและวัตถุประสงค์

การถ่ายโอนภารกิจให้แก่อปท.ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการในหน่วยบริการปฐมภูมิทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจได้ว่าประชาชนจะได้รับบริการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่มีคุณภาพผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบการดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการในหน่วยบริการปฐมภูมิมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

วิธีการศึกษา

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ เจ้าหน้าที่รพ.สต. และตัวแทน อสม.รวม 65 คน ดำเนินการวิจัยในปี 2566 โดยใช้วงจรการพัฒนา 4 ระยะ PAOR : Plan Action Observation และ Reflection

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

1.ระยะศึกษาสถานการณ์และวางแผน (Plan) ในระยะนี้เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานและปัญหาจากการถ่ายโอนภารกิจ ซึ่งพบว่ามีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องการย้ายไปอปท.ให้ไปปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานอื่นในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น สสอ. หรือโรงพยาบาล ทำให้บาง รพ.สต.ขาดผู้รับผิดชอบหลักที่มีความชำนาญในการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการในหน่วยบริการปฐมภูมิ ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ซึ่งสรุปปัญหาเป็นหมวดหมู่ ดังนี้ ด้านบุคลากรพบว่าเจ้าหน้าที่ที่มารับผิดชอบงานต่อขาดความเข้าใจในระบบงานคุณภาพจึงทำให้ผลการทดสอบความชำนาญไม่ผ่านเกณฑ์ และพบว่า อสม.ยังขาดความรู้และทักษะที่ถูกต้องในการใช้เครื่องตรวจน้ำตาลจากเลือดปลายนิ้ว ด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์พบว่าเครื่องมือส่วนใหญ่ได้รับการสอบเทียบแต่ขาดความต่อเนื่อง มีการใช้วัสดุวิทยาศาสตร์ที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน และมีวัสดุวิทยาศาสตร์ที่เบิกใช้เกินความจำเป็นทำให้วัสดุที่หมดอายุก่อนการใช้งาน นอกจากนี้ยังพบว่าการจัดซื้อวัสดุวิทยาศาสตร์ด้วยกองทุนสุขภาพชุมชนที่ราคาเกินราคาอ้างอิง ด้านระบบการควบคุมคุณภาพการตรวจวิเคราะห์พบว่ามีการดำเนินการแต่ขาดความต่อเนื่อง จึงมีการประชุมมีผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยได้แก่ เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ เจ้าหน้าที่ รพ.สต. และตัวแทน อสม.รวม 65 คนเพื่อวางแผนการแก้ไขและพัฒนา

2.ระยะดำเนินงาน สังเกตการณ์ และสะท้อนข้อมูล (Action/Observation/ Reflection) กำหนดรูปแบบการดำเนินงานใหม่โดยแบ่งเป็น3ส่วน 1.)โรงพยาบาลเป็นแม่ข่ายทำหน้าที่กำกับดูแลการให้คำปรึกษา จัดอบรมบุคลากร การสอบเทียบเครื่องมือ การทดสอบความชำนาญ การใช้วัสดุให้มีความเหมาะสมผล 2.)รพ.สต.เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานโดยเน้นให้เจ้าหน้าที่ที่มีเข้าใจและความชำนาญ 3.)อสม.ทำหน้าที่

บูรณาการงานกับภาคีเครือข่ายดำเนินกิจกรรมที่แม่ข่ายกำหนดสู่ชุมชน ผลลัพธ์พบว่าเมื่อจัดอบรมแล้ว เจ้าหน้าที่รพ.สต.มีความรู้เพิ่มขึ้นผลการทดสอบความชำนาญผ่านเกณฑ์ทุกรพ.สต. การใช้วัสดุสตดคล้องกับปริมาณงานโดยระบบเบิกการเบิกแถบตรวจน้ำตาลให้เบิกตามปริมาณงาน และให้เบิก UPT เป็นจำนวนขึ้นแผนการเบิกเป็นกล่องทำให้ลดการหมดอายุ มีการฝึกอบรมอสม.ให้สามารถตรวจDTXในสถานี่สุขภาพได้ และมีการรวมกลุ่มของกองทุนสุขภาพชุมชนเพื่อจัดซื้อDTXที่มีคุณภาพและสามารถต่อรองราคากับผู้ขายได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคาอ้างอิงและได้รับการสนับสนุนจากผู้ขายในการสอบเทียบเครื่องตรวจน้ำตาลจากเลือดปลายนิ้ว

สรุปและข้อเสนอแนะ

การกำหนดรูปแบบการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการในหน่วยบริการปฐมภูมิ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1.โรงพยาบาลเป็นแม่ข่ายทำหน้าที่ออกแบบกิจกรรมและสนับสนุนการดำเนินงาน 2. รพ.สต. เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินกิจกรรม 3. อสม.ทำหน้าที่บูรณาการงานกับภาคีเครือข่ายดำเนินกิจกรรม โดยการดำเนินงานเน้นให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงความสำคัญของแต่ละส่วนที่มีบทบาทแตกต่างกัน ทำให้ได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนเกิดเป็นเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน